

'नवभारत मार्गदर्शक स्कूल समिट 2022' में शिक्षण क्षेत्रातील दिग्गजांचे विचार

गेमचेंजर ठरणार नवे शैक्षणिक धोरण

■ भारताला 'सोने की चिडिया' बनविण्यात योगदान ■ विदर्भातील प्रमुख शाळांचे प्राचार्य झाले सामील

■ नागपूर, मेट्रो रिपोर्टर. कोणत्याही देशाचा व समाजाचा आधार शिक्षण आहे. उत्कृष्ट शिक्षणामुळेच देश व समाज सर्वोच्च स्थानी पोहोचू शकतो. स्वच्छ, समर्थ व आत्मनिर्भर शिक्षणामुळे देश उत्तमोत्तम होऊ शकतो. यामुळे नवीन शैक्षणिक धोरण अवलंबण्यात येत आहे, ज्यात असे टप्पे आहेत, ज्यामुळे बालके लहानपणापासून आत्मनिर्भर होतील. मुलगा 12वीत पोहोचेपर्यंत स्वतःच्या पायावर उभा होऊ शकेल. असे शिक्षण मेक इन इंडिया, स्टार्टअप इंडिया व डिजिटल इंडिया यांच्यासाठी महत्त्वाचा ठरेल. शिक्षणामुळे ज्ञान व विज्ञानाला चालना मिळू शकेल. आयुर्वेद, सुश्रुत स्वास्थ्य, चरक आणि ज्योतिषशास्त्राला संपूर्ण जगात मान्यता मिळाली असून या सर्व ज्ञानशाखा आपल्याच देशातून सृजन झाल्या आहेत. याच गुणामुळे नवीन शैक्षणिक धोरणामुळे आपला देश अधिक समृद्ध होऊ शकतो. निश्चित स्वरूपात तो गेमचेंजर ठरेल व देशाला 'सोने की चिडिया' बनविण्याच्या दिशेने पाऊल टाकणारा ठरेल, असे प्रतिपादन माजी केंद्रीय शिक्षणमंत्री रमेश पोखरियाल निशंक यांनी केले. ते या कार्यक्रमात ऑनलाईन माध्यमातून सहभागी झाले. आयआयएम नागपूर येथे आयोजित 'नवभारत मार्गदर्शक स्कूल समिट 2022'ची प्रशंसा करताना ते म्हणाले, ही समिट विदर्भासाठी महत्त्वाची असून या

शिकविला जाणारा 'कंटेट' महत्त्वाचा

विद्यार्थ्यांना केवळ एकाच पद्धतीने नवे तर व्होकेशनल शिक्षण देण्याची गरज आहे. विद्यार्थ्यांना शिकविला जाणारा कंटेट काय तो देखील महत्त्वाचा आहे. ते जर नसेल तर शिक्षण रटाळ होते.

- आर. आर. निभोरकर

निर्मितीवर लक्ष केंद्रित करा

नवीन शैक्षणिक धोरणात निर्मितीवर भर देण्यात आला आहे. शिक्षण क्षेत्रासाठी ही एक प्रभावी संघी आहे. यातून आपण शिक्षण क्षेत्रात विश्वगुरू होऊ शकतो. या धोरणात शिक्षकांची भूमिका पूर्णापणे बदलली आहे.

- डॉ. राहुल मोरे

ऑनलाईन हे भविष्यातील शिक्षण

नवे शैक्षणिक धोरणाविषय अनेकांच्या मनात विविध शंका आहेत. परंतु खऱ्या अर्थाने नवे धोरण विद्यार्थी केंद्रित व कौशल्याला चालना देणारे आहे. आता ऑनलाईनचा जमाना आहे, ऑनलाईन हे भविष्यातील शिक्षण आहे.

- पी. शिवस्वरूप

आत्मनिर्भर भारतासाठी नवे पाऊल

पंतप्रधान मोदी यांच्या नेतृत्वात रमेश पोखरियाल निशंक यांनी नव्या शैक्षणिक धोरण तयार केले. ती प्रक्रिया मी जवळून पाहिली आहे. नव्या शैक्षणिक धोरणामुळे बदल घडेल. आत्मनिर्भर व डिजिटल भारतासाठी हे नवे पाऊल ठरेल.

- आरुषी निशंक

माध्यमातून विदर्भात नव्या शैक्षणिक धोरणाबाबत जागरूकता निर्माण होईल. प्राचार्यांना मार्गदर्शन : यानंतर सर्व प्रमुख वक्त्यांमध्ये ले. जनरल आर.आर. निभोरकर, एसईएमएस चे डीन प्रो. भारद्वाज शिवकुमारन, 'आप'च्या नेत्या व

शिक्षण सल्लागार आतिशी, माउंट लिटेरा झी स्कूलचे नॅशनल हेड गौतम लचिरामका, अभिनेत्री, निर्माता, एनवायरमेंटलिस्ट व स्पर्श गंगाच्या को-फाउंडर आरुषी निशंक, एमआयटीएडीटी युनिव्हर्सिटी पुणेचे डीन

'गोल्डन डॉक्युमेंट'

शिक्षण विद्यार्थ्यांना व्यापक दृष्टीकोण देणारे असावे. ही त्रुटी दूर करण्यासाठी समग्र शिक्षणाची गरज आहे. हा विचार भारताच्या नव्या शैक्षणिक धोरणात केला गेला आहे. म्हणूनच नवे धोरण 'गोल्डन डॉक्युमेंट' आहे.

- भिमराया मैत्री

विद्यार्थ्यांचा माईड सेट बदलविणे शिका

एक शिक्षक विद्यार्थ्यांसोबत 14 वर्षे असतो. या 14 वर्षात मुलांना काय शिकविले जावे, ज्यामुळे ते पूर्णतः सक्षम व्हावे. आजच्या शिक्षकांना यावर विचार करण्याची गरज आहे. मुलांचा माईड सेट बदलविण्याची गरज आहे.

- आतिशी

शिक्षकांवर मोठी जबाबदारी

नव्या शैक्षणिक धोरणात बदल होत असताना शिक्षकांवर मोठी जबाबदारी आली आहे. विद्यार्थ्यांच्या अंतर्गत गुण व कौशल्य ओळखून त्यांना शिक्षण द्यावे लागेल विद्यार्थ्यांचा पाया मजबूत होण्यासाठी तेवढेच प्रयत्न करावे लागतील.

- तुषार देवरस

आढ्यांशी लढणारे विद्यार्थी घडावेत

विद्यार्थ्यांना मूल्याधिष्ठित शिक्षण दिले जाणे गरजेचे आहे. त्यातूनच सामाजिक जबाबदारीची जाणीव असणारे नागरिक घडतील. जगात नवनवीन आव्हाने उभी राहत आहेत. या आव्हानांशी लढणारे विद्यार्थी निर्माण व्हावेत.

डॉ. आशिष पातुरकर

डॉ. राहुल मोरे, एस्ट्यूट करिअर कार्टेसिलिंग अॅकेडमीचे अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक डॉ. तुषार विनोद देवरस, रातुम नागपूर विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, माफसुचे कुलगुरू डॉ. (कर्नल) आशीष पातुरकर,

पूर्ण शिक्षणाद्वारे यश

देश व समाजाच्या प्रगतीसाठी विद्यार्थ्यांना परिपूर्ण शिक्षण दिले पाहिजे. नवीन शैक्षणिक धोरणात 110 मुद्दे असून त्यापैकी 83 मुद्दांवर सर्वांगीण शिक्षणाबाबत बोलण्यात आले आहे. समग्र शिक्षण कौशल्य, ज्ञान आणि मूल्य यावर भाष्य केले आहे.

- गौतम लचिरामका

विचारांच्या चौकटीला मेदा

जगातील पहिल्या 100 विद्यापीठात भारतातील एकही विद्यापीठ नाही. कंपन्यांच्या यादीत भारतीय कंपन्यांचा समावेश आहे. यामागचे कारणांचा विचार करायला हवा. त्यासाठी विचारांची चौकटीला भेदून नवे विचार व कौशल्य आत्मसात करावे लागेल.

- भारद्वाज शिवकुमारन

मूल्याधिष्ठित शिक्षण गरजेचे

शिक्षण पद्धतीत काहीश अडचणी आहेत. अभियांत्रिकी शिक्षण 'थेयर्सटीकल' असूच शकत नाही. यात बदल काळाची गरज आहे. शहर व ग्रामीण ही निर्माण झालेली दरी भरून निघणे आवश्यक आहे. त्यासाठी मूल्याधिष्ठित समग्र शिक्षण आवश्यक आहे.

- डॉ. मनोज डायगदाणे

इग्नूचे क्षेत्रीय संचालक डॉ. पी. शिवस्वरूप व तंत्रशिक्षण विभाग नागपूर प्रादेशिक कार्यालयाचे सहसंचालक डॉ. मनोज डायगदाणे यांनी विचार मांडले. कार्यक्रमाला संपूर्ण विदर्भातील प्रमुख शाळांचे प्राचार्य सहभागी झाले होते.